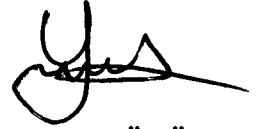

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

Türkiye’de mezarlıklara yönelik saldırıların arttığı bu dönemde İstanbul’da Kilyos Mezarlığında 261 cenazenin üst üste gömüldüğü haberi kamuoyuna yansımıştır.

Bitlis’in Yukarıölek Mahallesi’nde, 19 Aralık 2017 tarihinde uygulanan sokağa çıkma yasağı sırasında yıkılan Garzan Mezarlığından 282 cenaze çıkarılmış ve uzun süre cenazelerin nereye götürüldükleri kamuoyundan gizlenmiştir. 2 Ocak 2018 tarihinde Bitlis Valiliği tarafından yapılan açıklamayla bu cenazelerin İstanbul Adli Tıp Kurumu’na (ATK) götürüldükleri ortaya çıkmıştır.

Basına yansıyan haberlere göre; ATK’de bir süre bekletilen cenazelerin, Kilyos Mezarlığında aile mezarlıkları için ayrılan parsel ile yol arasında bulunan kaldırıma defnedildiği ortaya çıkmıştır. Kazılan kaldırımda 18 mezarlık için alan açıldığı ve 1’den 18’e kadar numaralandırılmış dar bir alana 261 cenazenin üst üste defnedildiği ifade edilmiştir.

Cenazelerin gömüldüğü kaldırımın yaklaşık 3 metre derinliğinde kazıldığı, sol tarafına tuğlalarla duvar örüldüğü, cenazelerin defnedildiği yerin üzeri 30 santimlik beton bloklar ile kapatıldığı ve üstü toprak ve kaldırım taşlarıyla kapatıldığı belirtilmektedir. Kazılan yerin yakınında da daha önce kanalizasyon çalışmalarının yapıldığı ve çalışmanın yarım bırakılması nedeniyle boruların açık bir şekilde bırakıldığı dolayısıyla çevrenin pislik içinde olduğu ifade edilmiştir.

Yaklaşık 2 buçuk yıl geçmesine rağmen ailelerin çoğu cenazelerini hala alamamıştır. Şu ana kadar sadece 21 cenaze ailelerine teslim edilmiştir. 261 cenaze ise halen ailelere teslim edilmemiştir.

Mezarlıklara ve cenazelere yönelik yapılan saldırılar Uluslararası ve iç hukuk mevzuatlarında suç olarak kabul edilmektedir. Böylesi toplumsal değerleri aşağılayıcı saldırılar kuşkusuz toplumda ayrışmaya ve gerginliğe neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 19 Aralık 2017 tarihinde 282 cenaze hangi gerekçeyle Garzan Mezarlığından çıkarılarak İstanbul Adli Tıp Kurumu'na götürülmüştür? Cenazelerin taşındığına dair ailelere ve kamuoyuna neden 2 Ocak 2018 tarihine kadar herhangi bir açıklama yapılmamıştır?
2. Cenazelerin Garzan Mezarlığından çıkartılması ve Kilyos Mezarlığında kanalizasyon borularının geçtiği bir yerde, kaldırımın kenarında ve üst üste gömülmesinden sorumlu yetkililer kimlerdir?
3. TCK Madde 153'te mezarlıklara zarar vermek, bu yapıları ve eklentilerini yıkmak ve bozmak suç olarak tanımlanmıştır. Bu madde gereğince mezarlıklarını tahrip edenler hakkında gerekli soruşturmalar yapılmış mıdır?
4. Garzan Mezarlığından İstanbul Adli Tıp Kurumu'na götürülen 282 cenazeden kaç ailelerine teslim edilmiş ve kaç Kilyos Mezarlığına defnedilmiştir? Cenazeler neden ailelerine teslim edilmemektedir?
5. Yıllardır meydana gelen ve özellikle son bir ayda yoğunlaşarak devam eden mezarlıklara yönelik saldırılar bilginiz dahilinde mi gerçekleştirilmektedir?
6. Cenazeler ailelere teslim edilene kadar uygun koşullarda tekrar defnedilecek midir? Bu çalışmalar ne zaman başlatılacaktır?
7. Herkesin, geleneklerine, örf ve adetlerine göre onurlu bir şekilde gömülme ve hatırasının sembolü olan bir mezara sahip olma hakkı vardır. Mezarlıklara yönelik gerçekleştirilen insanlık dışı eylemlere karşı ne tür önlemler almayı planlıyorsunuz?